

'Superboer' René Vermunt combineert maatschappelijke betrokkenheid met goede technische resultaten

Groeien geen doel, gemakkelijk werken wel



Zeker vier keer per dag loopt de veehouder de ligboxen langs om schoon te maken en in te strooien

'Doekoe's' verdienen met informatie uit de melkrobot



Binnen één week na lancering hadden zich al 2400 'superboeren' aangemeld

De populariteit van de computerspellen FarmVille en Hayday was voor Courage, de innovatieorganisatie voor de melkveehouderij, de reden om een game te ontwikkelen gebaseerd op de gegevens van een echt melkveebedrijf.

Op 23 april 2015 werd bekend dat het bedrijf van René Vermunt model zou staan voor de game. De ontwikkelaars fotografeerden alle koeien, maakten voor elke koe een profiel, er kwamen camera's in de stal en de gegevens uit de melkrobot

moesten worden ingelezen. De lancering van het spel volgde op 18 februari 2016. Na aanmelding krijgt de speler een startkapitaal van 3000 'doekoe' – de munteenheid in het spel en straattaal voor geld – waarmee de speler de eerste koeien kan kopen. Door de dagelijkse melkgift goed te voorspellen, verdient de speler weer nieuwe doekoe's om te investeren in nieuwe koeien. Een speler mag maximaal vijf koeien bezitten en moet daarom ook weer koeien verkopen. Omdat een hoogproductieve koe meer waard is dan een laagproductieve koe, is het verstandig om een koe aan het begin van haar lactatie te kopen en haar weer te verkopen als de productiedaling voor droogstand begint.

➔ *Speel het spel op www.superboer.nl*

De ruim 2400 spelers van het computerspel 'Superboer' werken niet mee op het bedrijf van René Vermunt in Etten-Leur. Maar zij zien wel een maatschappelijk betrokken ondernemer die goede technische resultaten haalt met ongeveer 65 koeien.

tekst **Diane Versteeg**

Na de lancering van het computerspel 'Superboer' op donderdag 18 februari kreeg René Vermunt (46) er in één week ruim 2400 collega's bij. Via de webcam in het spel op internet (zie kader) kijken ze allemaal mee op zijn melkveebedrijf in Etten-Leur. De melkrobot in de ligboxenstal uit 2008 levert de data voor het spel. 'Dat het zo snel zou gaan, had ik niet verwacht. Maar ik ben blij met het succes: het is mooi om meer mensen deelgenoot te maken van mijn werkzaamheden en de melkveesector te promoten', start Vermunt zijn verhaal.

Het computerspel is één voorbeeld van de maatschappelijke betrokkenheid van Vermunt. Maar ook de 180 zonnepanelen op zijn dak, die met 44.000 kWh net iets meer energie opwekken dan hij privé en op het bedrijf gebruikt. En samen met vier andere ondernemers exploiteert hij het windpark in Etten-Leur, dat gedeeltelijk op zijn grond staat. Verder ontvangt hij samen met zijn vrouw Margot al enige tijd schoolklassen en bedrijven voor educatie en vergadersessies op het bedrijf.

'Bij de eerste tekeningen van de stal was het "Trainingsveld" – zoals de ontvangstruimte nu heet – nog niet zichtbaar, maar was het een hooizolder. Het was Margot

die bedacht om er een ontvangstruimte van te maken', zegt René. In de ruimte werd het spel 'Superboer' gelanceerd. De voorbereiding van het spel nam bijna een jaar in beslag, vertelt Vermunt. 'Mijn bedrijf is uit meerdere inzenders gekozen. Waarschijnlijk vanwege de melkrobot die data moet leveren aan het spel, de duurzame uitstraling – er liggen bijvoorbeeld waterbedden in de ligboxen – en mijn bewuste keuze voor weidegang', denkt hij.

Weidegang aantonen in de melk

Begin april gaan de koeien voor het eerst naar buiten: anderhalf tot twee uur in de ochtend, om aan het weiden te wennen. Van mei tot en met oktober komt daar anderhalf tot twee uur in de middag bij. 'Ik maak gebruik van siëstabeweidings met roterend standweiden. De koeien halen de vijftig procent weidegras in het rantsoen zelf op van de 32 hectare die rondom de stallen ligt', stelt Vermunt. Het grasland is verdeeld in drie percelen, waarvan het perceel dat in gebruik is voor weidegang, is verdeeld in twee tot drie stukken. 'De koeien lopen maximaal twee dagen achter elkaar in hetzelfde stuk van het weideperceel, zodat ze in zes dagen "rond" zijn in één perceel. Tot er een nieuw maaiper-



René Vermunt

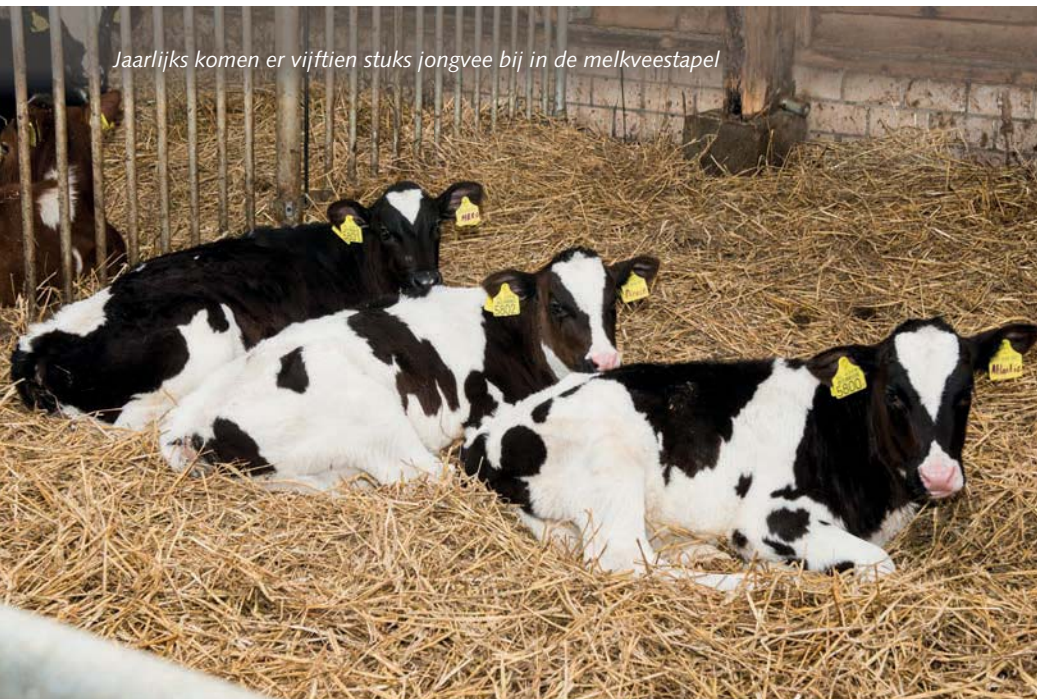
Met een melkrobot zet René Vermunt het werk op zijn bedrijf in Etten-Leur goed rond. Goede technische resultaten gaan hier samen met maatschappelijke betrokkenheid.



Aantal koeien:	65
Melkproductie:	10.094 4,25 3,59
Hectares in gebruik:	40 hectare

ceel beschikbaar komt, blijf ik in het eerste weideperceel roteren.'

'De oudere koeien kennen dit weidesysteem inmiddels precies en gaan direct grazen als ze de stal uit zijn. De jongere dieren lopen eerst nog wat te ravotten', glimlacht Vermunt. Het voordeel van deze vorm van roterend standweiden is dat een hoge grasopname samengaat met een schone graszode, die ook na weidegang geschikt is om te maaien. 'Zes uur weidegang past niet in mijn bedrijfsvoering. Maar ik vind het belangrijk dat de koeien de wei ingaan', zegt Vermunt. Hij deed mee aan de pilot flexibel weiden van FrieslandCampina en hij werkt mee aan onderzoek van Qlip om de borging van weidemelk te ondersteunen. Daarin wordt onderzocht of een rantsoen met vers gras aantoonbaar is in tankmelk. Afhankelijk van het grasaanbod en de graskwaliteit krijgen de koeien in de lig-



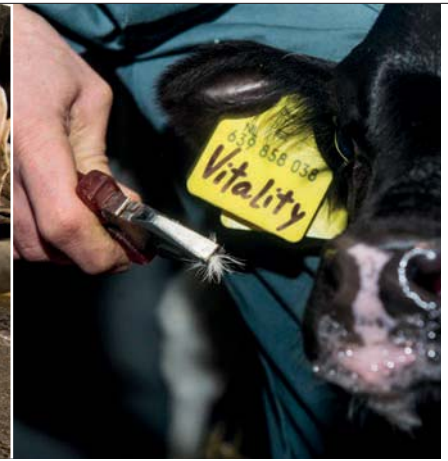
Jaarlijks komen er vijftien stuks jongvee bij in de melkveestapel



Elke twee maanden kuilt de veehouder gluco+ en mais voor die periode in



De koeien liggen op een waterbed ingestrooid met zaagsel



De genoomfokwaarde bepaalt de selectie

boxenstal kuilgras of beheershooi uit balen bijgevoerd. Verder wordt het rantsoen in het weideseizoen aangevuld met 25 procent mais en gluco+, een mengsel van bierbostel en aardappelsnippers dat één keer per twee maanden wordt geleverd.

Het winterrantsoen bestaat voor ongeveer twintig procent uit mais en zeventig procent uit kuilgras, aangevuld met tien procent gluco+. Vermunt teelt één hectare mais zelf, de rest koopt hij aan. Hij kuilt de mais hoog in, en elke twee maanden maakt hij de voorraad voor die periode op een speciale manier klaar. 'Van de voorste meter van de kuil haal ik twee tot drie meter af – zo hoog is de kuil wel – tot er een lage kuil van ongeveer één meter ontstaat', beschrijft hij. 'Hier gaat het gluco+ mengsel over. Deze voorraad voer ik gemengd met een voerbak aan het melkvee.'

Lokale afspraken

Naast de 32 hectare rond de boerderij pacht de veehouder ook acht hectare natuurgrond van Staatsbosbeheer. Hier graast het jongvee en hij gebruikt deze acht hectare grasland voor hooiwinning. In overleg met de beheerder van de grond mag hij vanaf half mei maaien om de reeën in de kalftijd niet te storen. In de ochtend vóór het maaien plaatst hij wapperende linten in het perceel, zodat de reeëit en haar kalf het perceel verlaten. 'Juist in dit soort lokale afspraken is duurzame ontwikkeling goed te realiseren', vindt Vermunt. In het verleden zat hij in de ledenraad van FrieslandCampina en was hij actief als bestuurder van ZLTO. 'Daar ging het om de grote lijnen, maar met dit soort directe afspraken breng je duurzaamheid direct in praktijk.' Het zorgt er volgens Vermunt voor dat je als boer zichtbaar blijft en draagvlak behoudt in de samenleving.

'Groeien in aantal dieren was nooit een doel. Gemakkelijk werken wél. Daarom lopen er vrijwel net zoveel koeien in de stal als in 1970, toen mijn ouders hier gin-

gen boeren', vertelt Vermunt. In de ligboxenstal uit 2008, sfeervol vanwege de houten gevels, melkt een DeLaval-melkrobot de bijna zeventig koeien. Het bedrijf is zo opgezet dat één voltijdsarbeidskracht het werk op het bedrijf kan doen.

De melkrobot maakte tijd vrij voor gezin, sport en bestuurswerk, al was dat in het begin wel even wennen. 'Je hebt toch je dagelijkse routine. Ik stond op dezelfde tijd op, maar melken hoefde niet meer. Toen ging ik 's morgens om zeven uur maar de klauwen bekappen', lacht hij.

Vier keer per dag zaagsel strooien

Vermunt combineert gemakkelijk werken met goede technische resultaten. Uit de mpr-gegevens blijkt dat hij een productieresultaat van 10.094 kg melk met 4,25% vet en 3,59% eiwit combineert met een laag jaargemiddelde tankcelgetal van minder dan 100 cellen per milliliter en een ureumgehalte dat ligt tussen de 15 en 20.

Schone, droge ligboxen zijn volgens hem het belangrijkste voor een laag celgetal. 'Ik loop de boxen zeker vier keer per dag langs, om vuil weg te halen en schoon zaagsel in te strooien', zegt hij.

De hoogproductieve koeien staan drie weken droog en om stress te voorkomen laat Vermunt deze dieren tussen de melkkoeien in de melkstal lopen. 'Binnen één week melk ik ze droog. Dat begint bij één melkbeurt per dag, dan één melkbeurt per twee dagen en vervolgens nog één melkbeurt op drie dagen. Met een teatsealer zet ik ze droog', vertelt hij. De dierdagdosering lag in het laatste kwartaal op 0,83. De hoge productie en het goede eiwitgehalte zijn volgens hem het resultaat van consequent fokken op het eiwitgehalte. Ook streeft hij naar een oudere veestapel, die nu gemiddeld vier jaar en vier maanden oud is. 'Oudere koeien produceren makkelijker en leveren meer eiwit', en hij wijst op de koekaart van Annie 5360 (v. Fidelity, mv. Stilist). In haar vierde lactatie

is ze in haar 305 dagenproductie voorspeld op ruim 10.500 kg melk en 4,23% eiwit. 'Ook de spelers in Superboer kennen haar kwaliteiten, gezien het aantal keer dat ze is aangekocht', lacht Vermunt. 'En dan kennen ze haar eiwitgehalte niet eens!' In de stierkeuze let hij op het eiwitgehalte en de benen. 'Het wordt vooral interessant als stieren +0,10 procent eiwit meebrengen. Ook moeten ze minimaal fokwaarde 105 hebben voor benen. Nu gebruik ik Atlantic, Stellando, Final, Galore en StarTrek.'

De melkveehouder insemineert zelf. Twintig tot dertig procent van de dieren wordt geïnsemineerd met Belgisch witblauw. Verder gebruikt hij conventioneel sperma. 'Twee jaar geleden was ik een van de eerste deelnemers aan FokkerijData-Plus van CRV. Met dit programma breng ik de genoomfokwaarden van alle dieren in kaart. Op basis van die fokwaarden selecteer ik per maand één tot twee kalveren voor de fok', vertelt Vermunt.

Selectie met genoomfokwaarde

In totaal houdt hij jaarlijks dertig stuks jongvee aan, zodat er elk jaar ongeveer vijftien vaarzen instromen bij het melkvee. Omdat hij in de stierkeuze selecteert op productiekenmerken, let hij bij de vrouwelijke dieren vooral op gebruikskennmerken voor de melkrobot. 'Op melksnelheid is nog veel te winnen. Scoort een dier 95 of lager voor melksnelheid, dan neem ik afscheid', zegt hij. Ook dieren met fokwaarden van 110 of hoger voor achterspeenplaatsing en 95 of lager voor speenlengte gaan weg. 'Vaak al binnen vijf weken omdat de resultaten van de genoomtest zo snel binnen zijn.'

Bijkomend voordeel van de genoomtest is dat ook voor het jongvee een betere paring kan worden samengesteld. 'In het verleden moest de koe één of twee lactaties volmaken voordat de fokwaarden van het dier betrouwbaar genoeg waren. De genoomtest scheelt tijd.'